

Sygn. akt II Cz 62/13

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym

Przewodniczący: SSO Agnieszka Bednarek - Moraś

Sędziowie: SO Wiesława Buczek - Markowska

SO Marzenna Ernest (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2013 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela Firmy Handlowej (...) P. R., T. (...) spółki jawnej w O.

z udziałem dłużnika M. F.

o wyjawienie majątku

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 14 listopada 2012 r., sygn. akt IX Co 8584/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt II Cz 62/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie oddalił wniosek.

W uzasadnieniu wskazano, iż wnioskodawca wystąpił wyłącznie z wnioskiem o zobowiązanie dłużnika do złożenia wykazu, nie formułując wniosku o złożenie przyrzeczenia. Nadto Sąd zaznaczył, iż wyjawienie majątku to pomocniczy sposób egzekucji. Celem postępowania w przedmiocie wyjawienia majątku jest uzyskanie przez wierzyciela informacji o majątku dłużnika dla zapewnienia skuteczności egzekucji. Stąd - w ocenie Sądu - wyjawienie majątku może nastąpić tylko w sądowym postępowaniu egzekucyjnym. Z wniosku zaś wynika, iż wnioskodawca wszczął postępowanie zabezpieczające, a nie egzekucyjne.

Na powyższe postanowienie wierzyciel złożył zażalenie domagając się uchylenia w całości postanowienia z dnia 14 listopada 2012 r., przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, zasądzenia od dłużnika na rzecz wierzyciela zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

- obrazę przepisu art. 913 § 1 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na błędnym uznaniu, że wierzyciel celem nadania biegu sprawie o wyjawienie majątku obowiązany jest do złożenia jednocześnie wniosku o zobowiązanie dłużnika do złożenia wykazu majątku oraz do złożenia przyrzeczenia, kiedy wystarczy złożenie przez wierzyciela wniosku o zobowiązanie dłużnika do złożenia wykazu majątku bez składania dodatkowego wniosku o zobowiązania dłużnika do złożenia przyrzeczenia,

- obrazę przepisu art. 913 § 2 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 913 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy z uzasadnienia wniosku wierzyciela wynika, że przepis ten stanowi właściwą podstawę prawną nadania sprawie biegu,

- a nadto z ostrożności procesowej wierzyciel zarzucił naruszenie art. 130 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, polegające na nie wezwaniu wierzyciela do uzupełnienia wniosku o wyjawienie majątku poprzez złożenie wniosku o zobowiązanie dłużnika do złożenia przyrzeczenia zgodnie z treścią art. 913 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wierzyciela okazało się bezzasadne.

W doktrynie prawa procesowego cywilnego dominuje pogląd, podzielany również przez Sąd Okręgowy orzekający w niniejszej sprawie, że wyjawienie majątku jest pomocniczym środkiem egzekucji, pozwalającym uzyskać bezpośrednio od dłużnika - przy ewentualnym zastosowaniu przymusu - informacje o jego stanie majątkowym, niezbędne do wszczęcia albo prowadzenia toczącej się już egzekucji. Tworzy ono zamkniętą całość, nie mając zasadniczego, bezpośredniego wpływu na zainicjowanie lub tok postępowania egzekucyjnego, a jego podstawowym i jedynym celem jest ustalenie, czy dłużnik dysponuje mieniem nadającym się do egzekucji i gdzie się ono znajduje.

Słusznie zwrócił uwagę Sąd Rejonowy, iż z wniosku wnioskodawcy wynika, iż wszczął on postępowanie zabezpieczające, a nie egzekucyjne.

W tym miejscu przywołać wypada pogląd zaprezentowany przez prof. dr hab. A. M. w Komentarzu do art. 506-1008 Kodeksu postępowania cywilnego Tom III, Postępowanie nieprocesowe, w razie zaginięcia lub zniszczenia akt, zabezpieczające i egzekucyjne, pod redakcją prof. K. P. i prof. A. M., wydawnictwo C. H. B., 5. wydanie (str. (...)). Zgodnie z tym poglądem, do którego przychyliła się także Sąd Okręgowy, nie można żądać wyjawienia majątku na podstawie zarządzenia tymczasowego wydanego w postępowaniu zabezpieczającym z wyjątkiem zarządzeń typu nowacyjnego wydanych zwłaszcza na podstawie art. 753 i 754 k.p.c.

Niewątpliwie udzielenie zabezpieczenia nowacyjnego stanowi wyjątek od zasady wyrażonej w art. 731 k.p.c., zgodnie z którą zabezpieczenie nie może prowadzić do zaspokojenia roszczenia. W przypadku zabezpieczeń nowacyjnych chodzi o stworzenie na czas trwania procesu nowej, prowizorycznej sytuacji, w której obowiązany zobowiązany jest do zapłaty jednorazowo albo okresowo pewnej sumy pieniężnej. Celem zabezpieczenia w tym przypadku nie jest zapewnienie egzekucyjnego wykonania przyszłego wyroku, lecz natychmiastowe tymczasowe zapewnienie uprawnionemu ochrony. Przykładowo w sprawach o alimenty zabezpieczenie może prowadzić do zapewnienia uprawnionemu środków zaspokajających jego podstawowe potrzeby (tak też J. I., Artykuł 78 k.r. oraz art. 876 k.p.c..., s. 58; E. W., Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne..., t. 1, s. 79). Udzielenie zabezpieczenia nowacyjnego nie zwalnia uprawnionego z obowiązku zwrotu otrzymanego świadczenia w przypadku oddalenia powództwa oraz naprawienia szkody wyrządzonej wykonaniem zabezpieczenia (art. 746 k.p.c.).

Zgodnie z treścią art. 492 § 1 k.p.c. nakaz zapłaty z chwilą wydania stanowi tytuł zabezpieczenia, wykonalny bez nadania mu klauzuli wykonalności. Przyjmuje się, że w świetle tego brzmienia nakaz zapłaty stanowiący od chwili wydania tytuł zabezpieczenia zrównany jest w tym zakresie z postanowieniem o zabezpieczeniu wydawanym przez sąd w postępowaniu zabezpieczającym. Stosownie do art. 492 § 2 k.p.c., powód, wnosząc o dokonanie zabezpieczenia, obowiązany jest wskazać sposób zabezpieczenia. Jednakże w żaden sposób nie można uznać, aby nakaz zapłaty stanowił tytuł zabezpieczenia o charakterze nowacyjnym.

Wierzyciel forsuje w złożonym zażaleniu, że wszczęte przez niego postępowanie zabezpieczające - które nie doprowadziło do odnalezienia majątku - jednoznacznie uprawdopodobniło, że nie uzyska on zaspokojenia w pełni swojej należności ze znanego mu majątku dłużnika. Wierzyciel nie sprecyzował jednak, ani we wniosku ani obecnie w zażaleniu, jakiej należności tj. stwierdzonej jakim tytułem wykonawczym przedstawione okoliczności uniemożliwiają zaspokojenie. Istotnym pozostaje także, że skarżący obecnie podstawy prawnej wniosku upatruje w przepisie art. 913 § 2 pkt 1 k.p.c. zgodnie, z którym wierzyciel może żądać wyjawienia majątku także przed wszczęciem egzekucji, jeżeli uprawdopodobni, że nie uzyska zaspokojenia w pełni swojej należności ze znanego mu majątku albo z przypadających dłużnikowi bieżących świadczeń okresowych za okres sześciu miesięcy. Wnioskodawca utracił jednak z pola widzenia treść art. 914 § 2 in fine k.p.c. Zgodnie zaś z przywołanym przepisem, jeżeli wniosek o wyjawienie majątku złożono przed wszczęciem egzekucji każdorazowo należy doń dołączyć **tytuł wykonawczy**. Z treści wniosku oraz dołączonych do niego dokumentów, jak również zażalenia wynika, iż wnioskodawca dysponuje nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym stanowiącym jedynie tytuł zabezpieczenia, a jako zrównany z postanowieniem o zabezpieczeniu nie może stanowić podstawy uwzględnienia wniosku o wyjawienie majątku.

Z tych też względów zbędnym jest odnoszenie się do pozostałych zarzutów zażalenia.

Nie znajdując zatem podstaw do zmiany czy też uchylenia zaskarżonego postanowienia, zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c..

Sygn. akt II Cz 62/13

Zarządzenia:

1. odnotować i zakreślić;
2. odpis postanowienia doręczyć:
 - wierzycielowi,
 - dłużnikowi wraz z odpisem zażalenia (k. 43);
3. akta odesłać SR Szczecin - P. i Zachód w S. po nadejściu zwrotnych potwierdzeń odbioru;
4. do zbioru.